EUROPSKA
KOMISIJA

VISOKI PREDSTAVNIK
EUROPSKE UNIJE ZA
VANJSKE POSLOVE I
SIGURNOSNU POLITIKU

Bruxelles, 19.5.2014.
JOIN(2014) 21 final

ZAJEDNIČKA KOMUNIKACIJA EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Elementi strategije EU-a za javnu sigurnost u Srednjoj Americi i na Karibima

ZAJEDNIČKA KOMUNIKACIJA EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Elementi strategije EU-a za javnu sigurnost u Srednjoj Americi i na Karibima

I. Javna sigurnost — pitanje od zajedničkog interesa

Europska unija povezana je s Latinskom Amerikom i Karibima sveobuhvatnim strateškim partnerstvom koje je obnovljeno i ojačano tijekom posljednjeg sastanka na vrhu EU-a i Zajednice država Latinske Amerike i Kariba (CELAC) koji je održan u Santiagu (Čile) u siječnju 2013. Te dvije regije održavaju političke, gospodarske i društvene veze dosad nezapamćenih razmjera i sadržaja. Blisko surađuju i sudjeluju u opsežnim političkim dijalozima na svim razinama — regionalnoj, podregionalnoj (Srednja Amerika, Karibi, Andska zajednica i Mercosur) i bilateralnoj. EU je važan partner i za razvoj Latinske Amerike i Kariba, s jakim naglaskom na socijalnu koheziju, gospodarski razvoj, pitanja zaštite okoliša i sigurnost.

Javna sigurnost predstavlja razlog za veliku zabrinutost u Latinskoj Americi. Vlade, organizacije civilnog društva i javnost vjeruju da je to ključna slabost u odnosu na potencijal za razvoj regije. U izvješću o ljudskom razvoju u Latinskoj Americi za razdoblje 2013. – 2014. Programa Ujedinjenih naroda za razvoj (UNDP) naglašava se da je ta regija sada gospodarski jača, ima manje siromaštva i čvršće demokracije, ali kriminal i nedostatak sigurnosti predstavljaju slabu točku. Kao što je navedeno u članku 66. Havanske deklaracije sa sastanka na vrhu CELAC-a od 29. siječnja 2014.: „... kriminal i nasilje prepreke su punom razvoju Latinske Amerike i Kariba te stoga naglašavamo potrebu za regionalnom suglasnošću o viziji za javnu sigurnost uz pristup usmjeren na ljudski razvoj …”. Na sastanku na vrhu EU-a i CELAC-a u Santiagu (Čile) viši dužnosnici s obje strane dobili su zaduženje da razmotre mogućnost uključivanja javne sigurnosti u svoj zajednički dvoregionalni plan djelovanja.

Izazov koji predstavljaju rasprostranjeni kriminal, visoke stope smrtonosnog nasilja i opće pogoršanje javne sigurnosti, posebno je izražen i prioritetan u Srednjoj Americi i na Karibima. Zbog njihove veličine i zemljopisnog položaja, mnoge su države u tim dvjema susjednim podregijama posebno ranjive. Njihovi sigurnosni i pravosudni sektori ograničenih su kapaciteta te su izloženi snažnim transnacionalnim zločinačkim skupinama. Rezultat toga zabrinjavajuće su razine nekažnjavanja i povećana prijetnja javnoj sigurnosti. Utjecaj kriminala širi se izvan granica tih država te doseže ili može doseći Europu. Karipske i

srednjoameričke države donijele su regionalne strategije o sigurnosti koje predstavljaju temelj za regionalnu suradnju i poziv na međunarodnu potporu.

EU ne može biti ravnodušan u odnosu na tu situaciju. Dugi niz godina ključni je partner u programima suradnje u područjima pravosuđa i sprječavanja kriminala u državama regije. Države članice EU-a provode vlastite te često dodatne aktivnosti i projekte. Međutim, s obzirom na opseg opasnosti i njezin utjecaj na razvojno partnerstvo EU-a sa Srednjom Amerikom i Karibima, potrebno je novo i zajedničko razmatranje javne sigurnosti u regiji. Cilj je ove komunikacije pridonijeti dosljednoj i usklađenoj strategiji EU-a za javnu sigurnost u Srednjoj Americi i na Karibima s posebnim fokusom na zaštitu ljudskih prava i promicanje reformi.

Ciljevi su strategije EU-a:

1. razvijanje zajedničkog programa javne sigurnosti u kojem je regija dio cjelokupnog političkog i razvojnog partnerstva;

2. jačanje kapaciteta vlada za borbu protiv nesigurnosti te istovremeno zagovaranje ljudskih prava i poticanje preventivnih politika;

3. unapređivanje regionalne i međunarodne suradnje za rješavanje pitanja transnacionalne dimenzije prijetnji javnoj sigurnosti.

II. Srednja Amerika i Karibi — posebno prioritetan izazov

U Srednjoj Americi i na Karibima presreću se važni globalni trgovinski putovi te su u pitanju strateški interesi. Tu leži potencijal za poticanje razvoja u regiji, osobito trgovinom i ulaganjima. Međutim, nesigurnost koja prevladava u regiji štetno djeluje na gospodarski razvoj i upravljanje te otežava pristup obrazovanju, zdravstvenim i ostalim osnovnim uslugama. Time se također oslabljuju demokracija, ljudska prava i vladavina prava koji su u srži onoga što EU želi promicati.

Te ranjivosti dodatno su pogoršane naslijeđenim slabostima u gospodarskoj strukturi (npr. siromaštvo, gospodarska nejednakost i nezaposlenost) koje uglavnom utječu na autohtono stanovništvo te stanovništvo afričkog podrijetla. Društveni ili kulturni čimbenici pospješuju ranjivosti — prekidaju se veze u obiteljima i zajednicama, povećava se zlouporaba alkohola i droge te se širi rodno utemeljeno nasilje. Prirodne katastrofe također usporavaju napredak u razvoju.

Poteškoće u upravljanju, prisutnost organiziranog kriminala i nedostatak gospodarskih mogućnosti stvaraju začarani krug. Pojavljuje se prijetnja da se nasilje i nerazvijenost nastave pogoršavati te da ti problemi ostanu još dugo neriješeni u Srednjoj Americi i na Karibima.

Građani te regije ne bi imali koristi od gospodarskog rasta ostatka Latinske Amerike, a međunarodni organizirani kriminal dobio bi bolje uporište.

Posljedice toga navedene su u daljnjem tekstu.

Države u regiji bore se kako bi ispunile svoje obveze u vezi s javnom sigurnosti.

Najistaknutije značajke te situacije su:

- Visok stupanj nekažnjavanja zbog nedostatka istražnih kapaciteta i kapaciteta za progon kaznenih djela, što je povezano s rasprostranjenom korupcijom sigurnosnog i pravosudnog sustava[1].

- Preopterećeni i neučinkoviti zatvorski sustavi koji, umjesto da posluže kao putovi prema resocijalizaciji i rehabilitaciji, pobuđuju zabrinutost u vezi s ljudskim pravima[2].

- Niske razine ubiranja poreza (niže od 18 % BDP-a) te stoga i nedostatak financijskih kapaciteta za ispunjenje državnih dužnosti pružanja javnih usluga i sigurnosti. Jasna posljedica toga: osoblje privatne zaštite brojčano nadmašuje policijske službenike diljem regije (npr. u Gvatemali ~6 naprema 1; u Hondurasu: ~4,9; u usporedbi s prosjekom od 0,8 u 34 europske zemlje)[3], čime se dodatno povećava neravnopravnost u pristupu sigurnosti.

- Poteškoće u nadzoru nad državnim područjem i upravljanju granicama pojačane su zbog brojnih još uvijek neriješenih manjih teritorijalnih sporova između država regije koji još traju te kojima se olakšava nezakonito trgovanje ljudima i robom diljem regije[4].

Zabrinjavajući pokazatelji nesigurnosti

Pokazatelji javne nesigurnosti ukazuju na dramatičan utjecaj kriminalnih skupina na najranjivije države. Ti pokazatelji posebno su visoki u Srednjoj Americi, a znatno iznad svjetskog prosjeka na Karibima. Stope ubojstava najviše su u svijetu i znatno su više od „epidemijske" razine od 10 ubojstava na 100 000 stanovnika u mnogim državama. Visoka stopa ubojstava povezana je i s nedopustivo visokom razinom drugih kaznenih djela, što ozbiljno utječe na kvalitetu života građana. U posljednjem izvješću Programa Ujedinjenih

[1] UNDP, Izvješće o regionalnom razvoju za Latinsku Ameriku za razdoblje 2013. – 2014.: Sigurnost građana s ljudskim licem, „Impunidad" (str. 36.)
[2] Ibid., „Las carceles" (str. 122.)
[3] Podaci za Gvatemalu/Honduras: ibid. (str. 150.); 34 europskih zemalja: Udruženje europskih sigurnosnih službi (CoESS), Privatne sigurnosne službe u Europi, Činjenice i podaci, 2011. (str. 143.)
[4] Udruga europskih pograničnih regija (AEBR), Prekogranična suradnja u Latinskoj Americi: Završno izvješće, 2010., „Utvrđene prepreke" (str. 48.)

naroda za razvoj (UNDP) za razdoblje 2013. – 2014. prikazane su negativne posljedice nesigurnosti za gospodarski i društveni razvoj[5].

Velik dio kaznenih djela s obilježjem nasilja povezuje se s organiziranim kriminalnim skupinama koje se natječu za unosne rute za trgovinu drogom i kontrolu nad područjima. 80 % nezakonitih droga koje su zaplijenjene pri ulasku u Sjedinjene Američke Države prolazi kroz Srednju Ameriku i Meksiko, prema izvorima Organizacije američkih država (OAD)[6]. Karipsko otočje glavna je tranzitna zona za pošiljke s drogom iz Južne Amerike u Europu, Sjedinjene Američke Države i Kanadu. Više od sedam tona kokaina hidroklorida zaplijenjeno je u regiji 2009. godine[7].

Cijeli niz drugih aktivnosti dopunjuje i podupire organizirani kriminal, uključujući trgovinu ljudima i oružjem, iznudu i pranje novca širokih razmjera. U porastu su zlouporaba droga, nezakonita trgovina na lokalnoj razini i povezana kaznena djela, kao i pranje novca, otmice i ubojstva. Rasprostranjeni su i napadi na imovinu i obični kriminal također su rasprostranjena pojava.

Ranjive skupine (kao što su žene i mladi) posebno su izložene. Mladi se lako upliću u kriminalne aktivnosti i često su glavne žrtve nasilja. Žene čine jednu petinu ubijenih osoba u Latinskoj Americi i na Karibima, u usporedbi sa svjetskim prosjekom od jedne jedanaestine[8].

Zbog toga građani obično gube povjerenje u sposobnost njihove vlade za pružanje osnovnih javnih usluga i više ne očekuju da će im njihove vlade pružiti sigurnost. U nekim slučajevima, skupine organiziranog kriminala imaju kontrolu nad čitavim regijama i četvrtima.

Posebnim inicijativama, poput posredovanja između onih koji su uključeni u kriminal, može se privremeno smanjiti nasilje. Primjer toga je primirje bande u El Salvadoru, gdje je stopa ubojstava pala za 50 % od ožujka 2012. Međutim, uključene osobe slažu se s time da je takvim naporima potrebna politička podrška vlade kako bi oni postali održivi te stalni sveobuhvatni napori za rješavanje glavnih uzroka nasilja.

Civilno društvo počelo je snažno reagirati na krizu javne sigurnosti, pozivajući legitimne vlasti na reforme i tražeći potporu međunarodnih donatora. Inicijative civilnog društva obuhvaćaju potporu braniteljima ljudskih prava i žrtvama nasilja; promicanje pomirenja, građanstva i poštovanja vladavine prava i prava migranata; rad na smanjenju potražnje za drogom; i održavanje gospodarskih inicijativa te samozapošljavanja.

---

[5] Upućivanje na *Izvješće o regionalnom razvoju za Latinsku Ameriku za razdoblje 2013. – 2014. UNDP-a Sigurnost građana s ljudskim licem:* „Mnogi kažu da više ne izlaze u kupovinu ili radi razonode."
[6] OAD, *Izvješće o problemu droge u Sjevernoj i Južnoj Americi*, 2013.
[7] OAD, *Izvješće o sigurnosti građana u Sjevernoj i Južnoj Americi*, 2012., str. 91. Zapljene se odnose na Bahame, Dominikansku Republiku, Sveti Vincent i Grenadine, Jamajku te Trinidad i Tobago.
[8] OAS, *La Seguridad Publica en las Américas*, 2008.

Međusobno povezani sigurnosni izazovi, uglavnom u vezi s trgovinom drogom, imaju posljedice izvan regije.

Trgovina drogom i širenje bandi mogu predstavljati ozbiljnu opasnost za EU, gdje se koristi 26 % kokaina cijelog svijeta. Znatan dio kokaina na putu prema Europi i dalje prolazi kroz Karibe. U zajedničkom izvješću Europskog centra za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA) i EUROPOL-a, pod nazivom *Kokain*: *Stajalište Europske unije u globalnom kontekstu* (2010.) naglašava se znatan rast trgovine kokainom kroz Južnu i Srednju Ameriku na putu prema europskom tržištu. Nadalje, u drugom izvješću primjećuje se da su latinskoamerički narko karteli trajno prisutni u nekoliko država članica EU-a (prvenstveno u Italiji, Nizozemskoj i Španjolskoj)[9]. U okolici EU-a, mreže za nezakonitu trgovinu potkopavaju napore za stabilizaciju, posebno u Gvinejskom zaljevu.

III. Djelovanje EU-a

EU se suočava s ovim izazovom kao dugotrajni partner za razvoj obiju podregija. EU podržava **Sigurnosnu strategiju Srednje Amerike** (ESCA) koja je donesena na konferenciji u Gvatemali 2011. te koju koordinira **Sustav integracije srednjoameričkih držav**a (SICA), kao i **Sigurnosnu strategiju Kariba** koju su donijeli čelnici država Karipske zajednice (CARICOM) u veljači 2013.

Podrškom EU-a dobro će se iskoristiti novi, ali i već postojeći sporazumi, osobito Zajednička strategija EU-a i Kariba te Sporazum o pridruživanju između EU-a i Srednje Amerike. Podrška EU-a temeljit će se na dugom iskustvu suradnje s regijom te će se nastojati učinkovito iskoristiti postojeći instrumenti za suradnju. Oslanjat će se i na niz sektorskih dijaloga i mehanizama za suradnju, kao što su regionalni dijalozi o drogama, migraciji i spolu, te na bilateralne dijaloge o drogama i sigurnosti na nacionalnoj razini.

Djelovanjem EU-a odražava se trenutačna zabrinutost o opasnostima koje su prouzrokovane organiziranim kriminalom i neuspjehom država već prepoznatom u **Sigurnosnoj strategiji EU-a** iz **2003**.[10], a ono je u skladu sa **sveobuhvatnim pristupom EU-a vanjskim sukobima i krizama** utvrđenim 2013[11]. Pristup EU-a temelji se i na drugim strateškim dokumentima EU-a:

9 Europol, Utjecaj meksičkih skupina organiziranog kriminala na stanje organiziranog kriminala u Europi, sažetak politike — Obavijest o prijetnji 012-2013.
10 Sigurnosna strategija EU-a iz 2003. kao što ju je naknadno ažuriralo i ponovno potvrdilo Europsko vijeće 2008.
11 Zajednička komunikacija Komisije i Visoke predstavnice/potpredsjednice Komisije Europskom parlamentu i Vijeću od 11. prosinca 2013. o sveobuhvatnom pristupu EU-a vanjskim sukobima i krizama (JOIN(2013) 30 završna verzija).

- Strategiji unutarnje sigurnosti koja se odnosi na međunarodnu kriminalnu mrežu, pranje novca, korupciju i nezakonitu trgovinu (COM/2010/673);
- Planu za promjenu, kojim se priznaje veza između sigurnosti i razvoja, demokracije, ljudskih prava i vladavine prava (COM/2011/637 završna verzija);
- komunikaciji *Ljudska prava i demokracija u središtu vanjskog djelovanja EU-a — prema djelotvornijem pristupu* (COM(2011) 0886);
- strategiji za borbu protiv droga (2013. – 2020.), s naglaskom na uravnotežen pristup politici za borbu protiv droga koji se temelji na dokazima (2012/C 402/01);
- komunikaciji *Temelji demokracije i održivog razvoja: Europski angažman za civilno društvo kroz vanjske odnose* (COM/2012/492 završna verzija);
- strategiji za suzbijanje nezakonitog prikupljanja i trgovanja malim i lakim oružjem (SALW) i streljivom, u kojoj se Latinska Amerika izdvaja kao regija pogođena širenjem i prekomjernim prikupljanjem SALW-a (5319/06);
- dokumentu usmjerenom na djelovanje o jačanju vanjske odrednice EU-a u djelovanju protiv trgovine ljudima (19.11.2009. — 11450/5/09 REV 5);
- komunikaciji o borbi protiv korupcije u EU-u (COM(2011) 308 završna verzija), u kojoj je naglašena potreba za izgradnjom kapaciteta za borbu protiv korupcije u partnerskim zemljama).
- istraživanju Europskog parlamenta „Procjena pristupa EU-a reformi sigurnosnog sektora", s integriranim pristupom koji se temelji na ljudskim pravima te kojim se jača učinkovitost i odgovornost sigurnosnog sektora (PE 433.837).

EU također uzima u obzir istraživanja i preporuke koje izdaju nadležne multilateralne ustanove, posebno izvješća UNDP-a o sigurnosti građana u Latinskoj Americi (2013.) i na Karibima (2012.) te izvješća OAD-a o problemu droga u Sjevernoj i Južnoj Americi (2013.) i javnoj sigurnosti u Sjevernoj i Južnoj Americi (2008.).

Strategijom se teži ostvarenju sljedećih ciljeva u Srednjoj Americi i na Karibima.

Cilj I. Daljnji razvoj zajedničkog plana javne sigurnosti s regijom

Pojačani **politički dijalog** bit će glavni instrument za postizanje tog cilja. Na temelju regionalnih strategija koje su donijele i Srednja Amerika i Karibi, EU će surađivati s partnerskim vladama na nacionalnoj i regionalnoj razini kako bi stvorili zajednički politički i operativni plan. Time bi se trebali postići transparentnost i usmjerenje za sve dionike na obje strane.

Visoka predstavnica i Komisija osigurat će putem uspostavljenih kanala da EU i države članice imaju odgovarajuće mogućnosti razmjene informacija koje su im potrebne za povećanje sinergija i povezanosti u svojim aktivnostima.

I.1. Program suradnje koji se temelji na glavnim sigurnosnim izazovima na nacionalnoj razini

Delegacija EU-a i veleposlanstva država članica EU-a u zemljama domaćinima blisko će surađivati u analizi stanja javne sigurnosti. Analiza sukoba i mogućnost ponude ili podrške posredovanja u dugotrajnim sukobima bit će posebno korisne u tom pogledu.

I.2. Regionalni dijalozi sa Srednjom Amerikom i Karibima.

EU — Srednja Amerika,

Nova regionalna sigurnosna strategija za Srednju Ameriku (ESCA) koju su 2011. donijele države Srednje Amerike bila je veliko postignuće. Suradnja država SICA-e u pogledu pitanja koje je tako blisko povezano s nacionalnim suverenitetom bila je važan korak u procesu regionalne integracije i traženju mogućnosti za međunarodnu suradnju. Zajedno s privremenim stupanjem na snagu Sporazuma o pridruživanju EU-a sa Srednjom Amerikom, te uskoro, i Sporazuma o političkom dijalogu i suradnji (PDCA), ESCA će ponuditi nove mogućnosti za jači politički dijalog između EU-a i Srednje Amerike u pitanjima javne sigurnosti.

Glavno tajništvo SICA-e bit će glavni sugovornik za koordinaciju u tom pitanju, djelomice putem Skupine prijatelja ESCA-e

Pitanja za razmatranje u tim raspravama s regionalnim vlastima Srednje Amerike mogla bi biti sljedeća:

- najnoviji trendovi i razvoj u stanju regionalne sigurnosti, uzimajući u obzir najbolju praksu i iskustva;
- politike javne sigurnosti i zakonodavstvo u borbi protiv kriminala i nekažnjavanja, promicanje uključivog sprječavanja kriminala i rehabilitacije, pomoć žrtvama i pomirenje;
- institucionalno okruženje javne sigurnosti, potreba za izgradnjom kapaciteta i opsežne reforme predviđene za pravosudne i sigurnosne sektore (policija, zatvorski sustav i pravosuđe):
- međunarodna i regionalna suradnja između država Srednje Amerike te mogućnosti, izazovi i poteškoće u vezi s provedbom sigurnosne strategije Srednje Amerike; u vezi s time, prepreke suradnji poput neriješenih graničnih pitanja trebaju se razmotriti u širem kontekstu;
- dodana vrijednost suradnje EU-a i njezin utjecaj, kao i buduće potrebe i smjer suradnje, ako je to prikladno.

Zajednička strategija EU-a i Kariba

U studenome 2012., EU i Forum karipske skupine afričkih, karipskih i pacifičkih država (AKP) (CARIFORUM) donijeli su Zajedničku strategiju partnerstva EU-a i Kariba čiji je cilj bio uspostaviti jače partnerstvo između EU-a i Kariba. Partnerstvom se nastoji nadići tradicionalni odnos donatora i primatelja kako bi se stvorio okvir zajedničkih interesa, čime je obuhvaćena i politička dimenzija uz tradicionalne pitanja razvojne suradnje i trgovinskih veza. Kriminal i sigurnost zajedno čine jedan od pet prioritetnih područja partnerstva.

U tom okviru, a na temelju članka 8. Sporazuma o partnerstvu između AKP-a i EU-a, EU vodi redoviti politički dijalog s državama CARIFORUM-a, u potpunosti uzimajući u obzir odredbe sigurnosne strategije regije koju su čelnici država CARICOM-a donijeli u veljači 2013.

Karipska provedbena agencija za kriminal i sigurnost (IMPACS), Regionalni sigurnosni sustav (RSS), Karipska radna skupina za financijske mjere (CFATF) i Karipsko vijeće za provedbu carinskog zakona (CCLEC) ključni su sudionici u tom pogledu. EU je mnogima od tih agencija pružio financijsku potporu u okviru desetoga Europskog razvojnog fonda.

***

Članice SICA-e i CARICOM-a dogovorit će se oko prikladnih mehanizama za povezivanje dvaju regionalnih dijaloga koji su spomenuti gore. Postojeći mehanizmi za koordinaciju SICA-e i CARIFORUM-a mogli bi biti dobro sredstvo za to.

I.3. Dijalog između EU-a i CELAC-a

Postojeći plan djelovanja EU-a i CELAC-a opći je okvir za dvoregionalnu suradnju. Iako su njime obuhvaćena neka važna pitanja koja se odnose na sigurnost (posebno droga i migracije), javna sigurnost nije uključena kao zasebno pitanje.

Plan djelovanja EU-a i CELAC-a mogao bi sadržavati poglavlje o javnoj sigurnosti u kojem bi se moglo definirati zajedničko dvoregionalno shvaćanje glavnih izazova, utvrditi zajednička načela kojima se usmjerava zajedničko djelovanje te utvrditi glavne odrednice dogovorenog dvoregionalnog programa rada u odnosu na dijalog i aktivnosti suradnje.

O pitanjima sigurnosti koja se odnose na tu strategiju može se raspravljati i u okviru bilateralnih političkih dijaloga (sa zainteresiranim članicama CELAC-a).

Rezultati postojećih sektorskih dijaloga (o prekursorima s Bolivijom, Čileom, Kolumbijom, Ekvadorom, Peruom, Venezuelom i Meksikom, o sigurnosti s Meksikom i o drogama s Brazilom) prema potrebi će se uključiti u inicijative obuhvaćene tom strategijom.

I.4. Poboljšavanje usklađivanja s drugim relevantnim sudionicima

Cilj EU-a jačanje je rasprava o sigurnosti u regiji s odgovarajućim multilateralnim i međunarodnim organizacijama s velikim stručnim znanjem, kao što su Organizacija američkih država (OAD), Međuamerička banka za razvoj (IADB), Svjetska banka, tijela UN-a (poput UNDP-a i Ureda Ujedinjenih naroda za droge i kriminal — UNODC), Commonwealth i SEGIB[12]. EU će promicati i rasprave s odgovarajućim međunarodnim i regionalnim organizacijama civilnog društva (npr. sveučilištima, trustovima mozgova i promatračkim skupinama). Zaklada EULAC mogla bi imati i korisnu ulogu u poboljšavanju razumijevanja problema.

Osim toga, EU će se potruditi intenzivirati raspravu o sigurnosnoj situaciji u Srednjoj Americi i na Karibima sa SAD-om i Kanadom, s obzirom na to da su obje države važni sudionici koji se bave tim pitanjem[13]. Obje države nedavno su donijele sveobuhvatan pristup koji, kao i onaj EU-a, uključuje jačanje institucionalnih kapaciteta, sprječavanje nasilja i smanjivanje potražnje za drogom.

Cilj II. Jačanje sposobnosti vlada za pružanje kvalitetnih javnih usluga

II. a. Podržavanje zakonodavnih i regulatornih reformi za jačanje odgovornosti

Napredak je postignut u pogledu zakonodavnih mehanizama i mehanizama upravljanja kojima se podupire kapacitet država za pružanje usluga u vezi s javnom sigurnošću. Međutim, taj je kapacitet i dalje ograničen te postoji jasan potencijal za daljnju suradnju između EU-a, agencija država članica i ustanova regije. Ta bi se suradnja mogla predvidjeti u područjima poput reforme **pravosudnog i sigurnosnog sektora, zakonodavnih i regulatornih reformi te reformi politika za jačanje ljudskih prava, nezakonitog trgovanja, pranja novca te borbe protiv korupcije i nekažnjavanja.**

U područjima kao što su politika za borbu protiv droga, sprječavanje zlouporabe prekursora, pranje novca i javno zdravlje, treba se nastojati ojačati suradnju na temelju postojećih aktivnosti u okviru programa suradnje između Latinske Amerike i Europske unije u području politika za borbu protiv droga (COPOLAD) i Programa Cocaine Route[14]. Tom suradnjom mogli bi se obuhvatiti dijeljenje informacija i operativne razmjene između ustanova iz regije, npr. **Međuameričke komisije za nadzor zlouporabe droga (CICAD)**, **Policijske zajednice Južne i Sjeverne Amerike (AMERIPOL), Karipske provedbene agencije za kriminal i sigurnost (IMPACS)** te tijela kao što su **Europol, Interpol, Europski centar za praćenje droga i ovisnosti o drogama (EMCDDA) i Centar za pomorsku analizu i operacije u vezi**

[12] Ibero–američko glavno tajništvo.
13 U slučaju Kanade, s posebnim naglaskom na Karibe.
14 Uključujući, unutar potonjeg programa, projekte kao što su PRELAC — o kemijskim prekursorima — i GAFISUD — o pranju novca.

s drogama (MAOC-N). U svakoj suradnji uzeli bi se u obzir kapaciteti, prioriteti i pravne ovlasti agencija i dotičnih država te bi se nastojalo poboljšati radne mehanizme regionalnih mreža.

Treba promicati i daljnje elemente, poput pravnog i regulatornog okvira za zaštitu djece, žena i drugih ranjivih skupina (posebno jer su one često najjače pogođene nasiljem i nesigurnošću), transparentnosti izdataka u vezi sa sigurnošću i jačanja parlamentarnog demokratskog nadzora (koje podržavaju ombudsmani i revizorska tijela), također treba promicati. Mogle bi se razmotriti i posebne aktivnosti u suradnji s lokalnim organizacijama kojima bi se pružila podrška oblikovanju odgovarajućih politika, imajući na umu relevantne okvire poput Rezolucije 1325 Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o ženama, miru i sigurnosti.

II. b. Izgradnja kapaciteta tijela za provedbu zakona, sudskih tijela i tijela za kazneni progon

Suradnjom između Srednje Amerike, Kariba i EU-a treba se promicati sveobuhvatna i uravnotežena **reforma ustanova pravosudnog i sigurnosnog sektora** (uključujući sektore kaznenog progona i politike kojima se potiču rehabilitacija i alternative zatvorskoj kazni). To bi trebalo biti popraćeno podrškom politikama za borbu protiv nezakonite trgovine, pranja novca, korupcije i nekažnjavanja. Podrška se može pružiti i politikama usmjerenima na poboljšanje regulacije i nadzora privatna zaštitarska poduzeća te razmjeni najbolje prakse u području nadzora prijenosa konvencionalnog oružja[15].

Nadalje, uzimajući u obzir komunikaciju Komisije o programu osposobljavanja u području provedbe zakona[16], pružanjem osposobljavanja ili razmjenom znanja i dobre prakse (s mogućom ulogom EUROPOL-a i CEPOL-a), mogla bi se osigurati dosljednija i učinkovitija podrška regiji u izgradnji kapaciteta u području provedbe zakona. Projekti twinninga koji se trenutačno provode unutar EU-a također bi mogli posslužiti kao dobar model za buduću suradnju unutar regije.

Podrškom za razvoj nacionalnih i regionalnih kapaciteta za prikupljanje i analizu **statističkih podataka** o kriminalu i za nadzor trendova kriminala također bi se ojačalo donošenje odluka koje se temelji na dokazima i međunarodna suradnja u regiji.

II. c. Podrška vladama u njihovim nastojanjima osnaživanja zajednica.

Kako bi se potaknuo društveno-gospodarski razvoj te smanjilo nasilje, aktivnosti suradnje provode se u partnerstvu s vladama i uključenim zajednicama. U Srednjoj Americi i na

15 Na temelju Ugovora o trgovini oružjem.

16 „Uspostava europskog programa osposobljavanja u području provedbe zakona", COM(2013) 172 završna verzija

Karibima, aktivnosti su posebno usmjerene na promicanje mirnih načina rješavanja sukoba u društvu te na razvoj mogućnosti za sve dijelove stanovništva.

Nakon daljnje analize, područja suradnje mogla bi uključivati promicanje gospodarskog rasta, unapređivanje stručnog osposobljavanja i poduzetništva kao sredstava za stvaranje prilika za zapošljavanje te alternativa kriminalu, potporu žrtvama nasilja, (uključujući humanitarnu pomoć, ako je primjereno), projekte pomirenja, rehabilitacije i resocijalizacije, razvoj alternativa zatvorskoj kazni za lakša kaznena djela; zaštitu ranjivih skupa u društvu, jačanje mehanizama za nadzor koje provodi civilno društvo te podršku inicijativama kojima se promiče posredovanje, izgradnja mira i smanjenje potražnje za drogom.

***

Za Cilj II., kao prvi korak, EU i države članice pripremit će prikaz u kojem će biti navedene sve aktivnosti koje provode u regiji te koje su važne za javnu sigurnost. Tim prikazom olakšat će se razmjena iskustava, pružiti informacije o mogućim sinergijama i područjima za daljnju suradnju te će se izbjeći udvostručavanje. Potrebno ga je redovito ažurirati, razmjenjivati s državama domaćinima i drugim donatorima te ih uključiti u zajedničku izradu programa. Ta će strategija usmjeravati budući rad EU-a i država članica u tom području.

Za svoj rad u području reforme vladavine prava, pravosudnog i sigurnosnog sektora, EU će primjenjivati i iskustva stečena u civilnim misijama EU-a u drugim dijelovima svijeta. Interni stručnjaci odjela Europske službe za vanjsko djelovanje (ESVD) koji planiraju i provode te misije, kao i, ako je primjereno, vojni interni stručnjaci, također bi se mogli uključiti u planiranje i ocjenu aktivnosti koje su obuhvaćene ovom strategijom kako bi se podržao politički dijalog i aktivnosti suradnje s regijom.

Sadašnji ili budući napori različitih sudionika za posredovanje unutar i između država u regiji mogli bi se podržati na zahtjev.

Cilj III. Unapređivanje regionalne i međunarodne suradnje u području operativnih aktivnosti radi suzbijanja nesigurnosti u Srednjoj Americi i na Karibima

EU će promicati rasprave i suradnju između regionalnih ustanova i međunarodnih sudionika, osobito u odnosu na transregionalne aspekte organiziranog kriminala. Države regije suočavaju se sa sličnim problemima te u velikoj mjeri imaju slične ustanove. Razmjena znanja služi za jačanje zajedničkih kapaciteta.

Ti napori mogli bi biti u obliku programa razmjene između specijaliziranih agencija ili potpore za pažljivo ciljane pokušaje uspostavljanja transregionalne suradnje. Veća uključenost organizacija kao što su **Europol, Eurojust i Frontex,** u okviru njihovih ovlasti i

u jačoj suradnji s regionalnim organizacijama/inicijativama, mogla bi biti korisna u tom pogledu.

Posebnu pozornost treba posvetiti boljem povezivanju stručnjaka koje su države članice angažirale u regiji (npr. časnici za vezu) i agencija EU-a. Time bi se moglo obuhvatiti poboljšanje provedbe zakona i pravosudne suradnje te jačanje suradnje između regionalnih mreža, kao što su **Mreža tužitelja protiv organiziranog kriminala** (**REFCO), Ibero-američka mreža za međunarodnu pravnu suradnju (IberRed), Konferencija ministara pravosuđa ibero-američkih država (COMJIB)**, i europskih mreža.

U skladu sa zajedničkom komunikacijom – Strategija EU-a za kibernetičku sigurnost, JOIN(2013)1 završna verzija od veljače 2013., strategijom se predviđa nastavak dijaloga s odgovarajućim međunarodnim partnerima, kako bi se osigurali učinkoviti kapaciteti obrane, utvrdila područja za suradnju te izbjeglo udvostručavanje napora u području kibernetičke sigurnosti i borbe protiv kibernetičkog kriminala.

Regionalno umrežavanje moglo bi se pospješiti promicanjem drugih zajedničkih aktivnosti, kao što je podrška razvoju mehanizama koordinacije za djelovanje u složenim višedimenzionalnim krizama i pomoć za uspostavu učinkovitijih **kapaciteta za odgovor na krizne situacije i rano upozorenje.**

Zaključak

Nesigurnost u Srednjoj Americi i na Karibima nanosi štetu milijunima osoba u njihovom svakodnevnom životu te utječe na ljudska prava, vladavinu prava i gospodarski razvoj u regiji. Ona predstavlja veliku prepreku regionalnoj stabilnosti i suradnji.

Vlade regije pokušavaju odgovoriti na taj izazov, pa tako mora i Europa. Njihovo dugogodišnje partnerstvo i gospodarski i sigurnosni interesi dovedeni su u pitanje. EU nudi dijalog i praktičnu suradnju, imajući na umu da od svojih partnera može jednako puno naučiti koliko im može i pružiti. Ovom strategijom EU svojim partnerima u Srednjoj Americi i na Karibima želi pružiti transparentan, sveobuhvatan pristup.

Ova strategija usmjeravat će našu suradnju s partnerskim državama u području sigurnosti. Dok bi rad s partnerima na podregionalnoj i nacionalnoj razini trebao početi što je prije moguće, idući sastanak na vrhu EU-a i CELAC-a koji će se održati 2015. prilika je za političku ocjenu strategije i zajedničkih odluka za cijeli kontinent.